

bunden eller på landområder (forslagsstillerne havde formentlig hermed Antarktis i tankerne) placeres nogen form for våben, være sig offensive eller defensive, nukleare eller konventionelle. Der skulle være ret til fri passage, men krigsskibe, herunder u-både, og skibe, der medførte krigsmateriel, måtte kun gøre ophold i nødstilfælde. Flådemånøvrer, efterretningsoperationer og våbenprøver skulle forbydes. Der skulle endvidere etableres et effektivt internationalt kontrolsystem.

Det ceylonesiske forslag blev på adskillige punkter udsat for en kraftig kritik under debatten i 1. udvalg. Australien og Argentina vendte sig imod en passus i de ledsagende bemærkninger til forslaget, der syntes at implicere, at Antarktis ikke var underkastet national overhøjhed. Begge lande understregede, at de udøvede overhøjheden over nøje afgrænsede områder af Antarktis. Fra bl. a. sovjetisk side blev det fremhævet, at havenes frihed i overensstemmelse med Genève-aftalen af 1958 under ingen omstændigheder måtte begrænses. Et stort antal lande fandt, at et så omfattende og kompliceret forslag først burde forhandles indgående mellem kyststaterne og andre interesserede stater, og når der var opnået enighed, kunne sagen forelægges for FN.

Som svar på kritikken udtalte Ceylon, at man på ingen måde bestred, at en række lande udøvede højhedsret over Antarktis, og at det ikke var hensigten på nogen måde at begrænse retten til fri sejlads på det åbne hav. Endvidere havde man besluttet at ændre sit forslag derhen, at generalforsamlingen skulle erklære Det indiske Ocean for at være en fredszone og samtidig opfordre alle kyststaterne og stormagterne til at indlede forhandlinger med henblik på at standse den militære opbygning i området.

Denne afsvækkelse var imidlertid utilstrækkelig for et stort antal lande, og under debatten om det fremlagte resolutionsforslag opfordrede Madagascar, støttet af Australien, forgæves Ceylon til ikke at insistere på en afstemning om forslaget. En række lande udtalte i stemmeforklaringer, at de, uagtet de havde sympati for det ceylonesiske initiativ, ikke kunne støtte den valgte fremgangsmåde. Kyststaterne og stormagterne måtte først nå frem til en aftale, inden

sagen forelagdes FN. Det måtte endvidere være en forudsætning for at stemme for resolutionen, at i det mindste samtlige kyststater støttede forslaget, hvilket ikke syntes at være tilfældet. Løvrigt var det næppe velovervejet i en situation, hvor krigen hærgede subkontinentet, at vedtage en deklARATION om Det indiske Ocean som fredszone, et argument, som blev imødegået af Ceylon med en bemærkning om, at det netop i denne situation var imperativt snarest at få gjort Det indiske Ocean til en fredszone.

Storbritannien gjorde opmærksom på, at det havde bindende aftaler med flere lande i området, som ville blive berørt af den ceylonesiske plan.

Kina erklærede, at det i princippet støttede det ceylonesiske forslag. For tiden var freden i området imidlertid bragt i fare som følge af en indisk-russisk aggression, der var led i et sovjetisk forsøg på sammen med en anden supermagt at opnå kontrol over Det indiske Ocean og subkontinentet. Indien forsøgte at bedrage verden og var ikke kvalificeret til at være medforslagsstiller til resolutionen. Sovjetunionen, Storbritannien, USA og Indien måtte trække sig tilbage. Det var en mangel, at resolutionsforslaget ikke omtalte dette forhold. Ikke desto mindre ville Kina stemme for resolutionsforslaget.

Ceylon og 11 andre afro-asiatiske lande samt Jugoslavien fremlagde et resolutionsforslag, i hvilket Det indiske Ocean højtideligt erklæres at være en fredszone (operative paragraf 1), og som opfordrer kyststaterne og stormagterne til øjeblikkeligt at indlede forhandlinger med henblik på at standse våbenkapløbet, og afvikle alle militærinstallationer i zonen (operative paragraf 2). Endvidere opfordres parterne til sammen med de søfartsnationer at indlede forhandlinger om skabelsen af et kollektivt sikkerhedssystem uden militæralliancer (operative paragraf 3).

Inden afstemningen om hele resolutionen var der delafstemning om operative paragraf 1 og om operative paragraffer 2 og 3.

Operative paragraf 1 vedtoges med 47 stemmer for og ingen imod, medens 46 lande afstod, heriblandt samtlige østlande og alle vestlige lande med undtagelse af Sverige.

Operative paragraffer 2 og 3 vedtoges